

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

सूचना

घर भाडामा दिँदा भाडामा लिने व्यक्ति/संस्थाको परिचय खुले अद्यावधिक विवरणसहितको कागजात लिई भाडामा बसेको र छोडेको विवरण र जानकारी नजिकको प्रहरी इकाइमा अनिवार्य दिने गरौं ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

वर्ष : २६ ◆ अङ्क : १९९ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं २०७८ जेठ २७ गते बिहीवार (Thursday, June 10, 2021) नेपाल सम्वत् १९४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भा.रु : ४/-

राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीका नाममा कारण देखाउ आदेश

भापा, जेठ २६। प्रतिनिधिसभा विघटनसम्बन्धी मुद्दामा सर्वोच्च अदालतले राष्ट्रपति कार्यलय लगायत विपक्षीका नाममा कारण देखाउ आदेश जारी गरेको छ।

बुधवार बसेको संवैधानिक इजलासले निवेदककर्ताको बहसपछि अन्तरिम आदेश दिन अस्वीकार गर्दै राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीका नाममा कारण देखाउ आदेश जारी गरेको हो। इजलासले असार ९ गतेदेखि निरन्तर सुनुवाइ जारी राख्ने जनाएको छ।

सुनुवाइमा निवेदक शेरबहादुर देउवाको तर्फबाट बहस गर्ने क्रममा वरिष्ठ अधिवक्ता शम्भू थापाले सरकार बन्नु नसक्ने जाँच गर्न प्रतिनिधिसभामा नगएर आफ्नै निर्णय गर्ने अधिकार राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीलाई नभएको जिकिर गरेका थिए।

उनले संविधानमा जे व्यवस्था राखिएको हुन्छ त्यो प्रयोगका लागि राखिएको दावीसमेत गरेका छन्। एक सय ४६ जना सांसदहरू लाइन लागेर बहुमत सदस्यहरूले हस्ताक्षर गरेरै रिट निवेदन दिएको अवस्थाले पनि विश्वासको मत रहे नरहेको प्रष्ट हुने उनको तर्क थियो।

यस्तै अर्का वरिष्ठ अधिवक्ता महादेव यादवले राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले प्रायोजित रूपमा सरकार बनाउन नचाहेर संसद विघटन गरेको बताएका छन्। यादवले यो संविधानबाट चार वटा सरकार बन्नु नसक्ने बताउँदै केपी ओली बाहेकलाई प्रधानमन्त्री बन्नै नदिने दुराशय देखिएको बताए। रिट निवेदकले अन्तरिम आदेश माग गरेपनि इजलासले त्यो भने दिएको। रिट निवेदकमध्ये शेरबहादुर देउवासहितका १ सय ४६ सांसदको निवेदनलाई प्राथमिकता दिएर सुनुवाइ हुने भएको हो।

देउवालागायतको निवेदनको परिणामले अन्य रिट निवेदनलाई प्रभाव पार्ने भन्दै उक्त निवेदनलाई सुरुमा सुनुवाइ गर्ने भएको हो।

पेस्तोल र राइफलको गोलीसहित २ जना पक्राउ

मोरङ, जेठ २६। मोरङको केरावारी गाउँपालिका-९ देवीभोडाबाट पेस्तोल र राइफलको गोलीसहित दुई जना पक्राउ परेका छन्।

विपेश सूचनाको आधारमा इलाका प्रहरी कार्यालय बेलवारीबाट खटिएको प्रहरी टोलीले स्थानीय ५१ वर्षीय गणेश लिम्बू र बेलवारी नगरपालिका-२ लालभित्तिका ४१ वर्षीय पदमकुमार लिम्बूलाई पक्राउ गरेको हो।

प्रहरीले गणेश लिम्बूको घरबाट १ थान कटुवा पेस्तोल, ३०३ राइफलको गोली ५ थान, गोली लोड गर्ने चाँचर २ थान र पेस्तोलको गोली १ थान बरामद गरेको थियो। यसैगरी निजकै घरमा पार्किङ गरी राखिएको पदमकुमार लिम्बूको नाममा रहेको को १ च ८३६६ नम्बरको कारबाट धारिलो हतियार खुकुरी १ थान र चक्कु १ थान बरामद भएको प्रहरीले जनाएको छ।

अक्सिजन बैंक सञ्चालन

तस्वीर : विनोद पाण्डे/पूर्वाञ्चल

बिर्तामोड, जेठ २६। अक्सिजन अभावमा कसैले पनि मृत्युवरण गर्नु नपरोस् भनेर भापाका एका लागि एक अभियानले अक्सिजन बैंक सञ्चालनमा ल्याएको छ।

बिर्तामोड-२ चारपार्नेस्थित सहारा नेपालको केन्द्रीय कार्यालयमा स्थापित अक्सिजन बैंकको बुधवार एक कार्यक्रमकाबीच भापाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रवणकुमार तिमिल्सिनाले उद्घाटन गरे।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि तिमिल्सिनाले नागरिकस्तरबाट भएको उक्त कार्यको प्रशंसा गर्दै अभियानकै अगुवाईमा पालिकाहरूको साभेदारी रहने गरी अक्सिजन प्लान्ट निर्माणमा अघि बढ्न पनि आग्रह गरेका छन्। अभियानका संयोजक महेन्द्रकुमार गिरीले कोरोनाबाट जीवन बचाउनका लागि देश-विदेशका नागरिकको सहयोगमा अक्सिजन बैंक स्थापना गरेको बताए। उनले हालसम्म रु. १५ हजार प्रति सिलिण्डरका दरले १०२५ सिलिण्डर बराबर एक करोड ५३ लाख ७५ हजार रुपैयाँ संकलन भएको जानकारी दिए।

हाल अक्सिजन बैंकमार्फत दुई सय सिलिण्डर जिल्ला प्रशासन कार्यालयको सिफारिसमा विभिन्न अस्पतालमा वितरण गरिएको र बैंकमा तीन सय सिलिण्डर रहेको जानकारी गिरीले दिए। विपन्नहरूका लागि समेत सहज रूपमा अक्सिजन सिलिण्डर उपलब्ध गराउन कार्यविधि बनाएर अभियानले व्यवस्थित रूपमा अक्सिजन बैंक सञ्चालन गर्ने संयोजक गिरीले बताए।

कार्यक्रममा अभियानको साभेदारी अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजका उपाध्यक्ष नवीन पोखरेलले अभियानमार्फत छोटो समयमा अक्सिजन बैंक स्थापना

भएर नागरिकको जीवन रक्षामा योगदान गर्न पाएकोमा खुशी व्यक्त गरे। उनले अभियानमा सहयोग गर्ने विभिन्न देशका राष्ट्रिय समितिहरूलाई धन्यवाद समेत ज्ञापन गरे। जिल्ला सहकारी संघ भापाका अध्यक्ष गणेश ढकालले अक्सिजन बैंक स्थापना गरेर एका लागि एक अभियानमार्फत महत्वपूर्ण काम भएको बताए। सहकारी संघ अभियानको साभेदारी संस्था समेत रहेको छ। अभियानका सहसंयोजक विनोद बस्नेतले विशुद्ध समाज सेवा र महामारीमा नागरिकको जीवन रक्षका लागि अभियानले अक्सिजन बैंक स्थापना गरेको बताउँदै उद्देश्य अनुसार बैंकलाई व्यवस्थित रूपमा अघि बढाउने प्रतिवद्धता जनाए।

पत्रकार महासंघ भापाका अध्यक्ष एकराज गिरीले एका लागि एक अभियानमार्फत भएको कामको प्रशंसा गर्दै नागरिकस्तरबाट भएको काम मुलुककै लागि रोलमोडलको रूपमा रहेको र अक्सिजन बैंक व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन हुनेमा विश्वास व्यक्त गरे। कार्यक्रमको सहजीकरण पत्रकार महासंघ भापाको उपाध्यक्ष केशव भट्टराईले गरेका थिए। अभियानले प्रशान्त भण्डारीको संयोजकत्वमा नवीन गट्टानी, नवीन पोखरेल, निर्मल भट्टराई र गजेन्द्र पौडेल सदस्य रहेको अक्सिजन बैंक सञ्चालन उपसमिति समेत बनाएको छ। उपसमितिले कार्यविधि बनाई अभियानमार्फत पारित गरेर बैंकलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्ने बताइएको छ।

अक्सिजन सिलिण्डरसँगै अक्सिजन लगाउनुको लागि प्रयोग हुने फ्लो मिटर र पाइप लगायतका सामानसमेत अभियानले व्यवस्थापन गरेको छ। विपन्न वर्गका लागि समेत सहज रूपमा उपलब्ध हुने अक्सिजन सिलिण्डर

भापा जिल्ला सहकारी संघको पाँच लाख

बिर्तामोड, जेठ २६। एका लागि एक अभियानले स्थापना गरेको अक्सिजन बैंकका लागि भापा जिल्ला सहकारी संघले पाँच लाख रुपैयाँ सहयोग गरेको छ। बुधवार अक्सिजन बैंक उद्घाटनको अवसरमा संघले उक्त रकमको चेक प्रदान गरेको हो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रवणकुमार तिमिल्सिना, अभियानका संयोजक महेन्द्रकुमार गिरी र सहसंयोजक विनोद बस्नेतलाई संघका अध्यक्ष गणेश

ढकाल, सचिव भवानीप्रसाद दंगाल लगायतको टोलीले उक्त रकमको चेक प्रदान गरेको छ। भापा जिल्ला सहकारी संघ एका का लागि एक अभियानको साभेदारी संस्थाको रूपमा रहेको छ। सोही अवसरमा संघका अध्यक्ष ढकाल र सचिव दंगालले आफ्नो व्यक्तिगत तर्फबाट एक/एकवटा अक्सिजन सिलिण्डर बराबरको रकम सहयोग हस्तान्तरण गरेका छन्।

अभियानले मुनाफारहित ढंगले सेवामुखी रूपमा सञ्चालन गर्ने बताइएको छ। अभियानले बैंक स्थापनाको लागि अक्सिजनको सिलिण्डर चीनबाट खरिद गरेको हो। बैंक स्थापनापछि अभियानले भापाका १५ वटै पालिकाले साभेदारी गर्ने र आवश्यकता महशुस गर्छन् भने अक्सिजन प्लान्ट निर्माणमा महत्वपूर्ण योगदान गर्ने संयोजक गिरीले घोषणा गरेका छन्।

एक वर्षअघि कोरोना महामारीसँगै शुरु भएको अभियानले विपन्नलाई राहत वितरण, सडकमा अल्पपत्र परेकालाई खाना खुवाउने काम, सुरक्षाकर्मीलाई आवश्यक

सामग्री हस्तान्तरण, ब्वारेन्टाइन र होल्डिङ सेन्टरमा रहेकाहरूलाई खाना तथा वेड निर्माणमा सहयोग, पीसीआर ल्याब स्थापना हुँदै प्लाज्मा बैंक स्थापनामा महत्वपूर्ण सहयोग गरेको थियो। कोरोनाको दोस्रो भेरियन्ट बढ्दै गएका बेला अक्सिजन अभावमा विभिन्न जिल्लामा कतिपय मानिसको ज्यान गएको समाचार आउन थालेपछि अभियानले अक्सिजन बैंक स्थापना गर्ने उद्घोषका साथ काम थालेको थियो। उक्त दुवै समयमा आवश्यक प्रक्रिया र बैठकको संयोजन भने संवाद समूह भापाले गर्दै आएको छ।

चैते धानको उचित मूल्य नपाउँदा किसान चिन्तित

दमक, जेठ २६। चैते धानको उचित मूल्य नपाउँदा भापाका किसान निराश भएका छन्।

सरकारले चैते धानको न्यूनतम समर्थन मूल्य नतोकेको हुँदा व्यापारीले आफूखुशी मूल्य तोक्ने गरेकाले यस्तो समस्या देखिएको हो। लागत अनुसार धानको मूल्य नपाएको भन्दै सरकारले उचित मूल्यमा धान खरिदको ग्यारेन्टी लिनुपर्ने भापाका अगुवा किसानको माग छ।

यहाँका किसान गत फागुन र चैतमा चैते-२, चैते-४ र बिजौ जातको चैते धान लगाएको थियो। तर अहिले धानको उचित मूल्य नपाउँदा किसान चिन्तित भएका हुन्। गौरीगञ्ज गाउँपालिका-१ महाभारतस्थित साना किसान कृषि सहकारी संस्थाका अध्यक्ष तिलकप्रसाद राजवंशीले केही दिन अघिसम्म प्रतिमन रु. ७ सय ५० विक्री हुँदै आएको चैते धानको मूल्य दिनादिने ओरालो लाग्ने क्रममा रहेको बताए। उनले भने- बजार मूल्य मनपरी छ, किसानले मेहेनतले फलाएको धानले उचित मूल्य नपाउँदा यहाँका किसान निराश भएका छन्।

यहाँका गल्ला व्यापारी र धान मिल सञ्चालकको मिलेमतोमा धानको मूल्य घटाउने गरेको किसानको भनाइ छ। विचौलियाका कारण यहाँका किसान सस्तो मूल्यमा धान बेच्न बाध्य हुनुपरेको गौरीगञ्ज-१ महामाराका किसान धनपति पौडेलले बताए। प्रतिमन न्यूनतम रु. ८०० मूल्य पाउनुपर्नेमा

यतिबेला गल्ला व्यापारी र धान मिल सञ्चालकको मिलेमतोमा प्रतिमन रु. ६००मा पनि धान खरिद गर्न आनाकानी गर्ने गरेको उनको भनाइ छ। उनले भने- चैते धानको बजार मूल्यमा किसानलाई वर्षेनि यस्तै समस्या फेल्नुपरेको छ, त्यसैले चैते धानको न्यूनतम समर्थन मूल्य सरकारले निर्धारण गरिदिनुपर्छ।

गल्ला व्यापारी र धान मिल सञ्चालक र विचौलियाको मिलेमतोमा चैते धानको आफूखुशी बजार मूल्य निर्धारण गर्दै आएको किसान मार्कोमा

परेको नेपाली कांग्रेस भापाका जिल्ला नेता भक्ति सिटौलाले बताए। दुई विगहामा चैते धान लगाएका नेता सिटौलाले यो वर्ष पनि किसानले उत्पादन गरेका धान प्रतिक्वीन्टल रु. एक हजार ५०० सम्म पनि पाउन नसकेको अवस्था रहेको बताए। लागत अनुसार मूल्य नपाउँदा धान खेतीबाट किसान पलायन हुन थालेको उनको भनाइ छ।

समयमै धानको मूल्य तोकेर खरीदको व्यवस्था गर्न सके धान विक्री गर्दा व्यापारीको मनोमानी नहुने र मूल्य पनि नियन्त्रण भई किसानलाई राहत

हुने कमल गाउँपालिका-७ बाह्रघरेका किसान विदुर गिरीले बताए। गौरीगञ्ज-१का वडासचिव भोजकुमार अधिकारीले बजारमा सबै वस्तुको मूल्य आकाशिएको तर किसानले दुःख गरेर फलाएको उत्पादन बेच्ने मुस्किल पर्ने अवस्था आएको बताए। उनले भने- धानको उचित मूल्य नपाउनु किसानका लागि ठूलो चिन्ताको विषय हो, यसप्रति सरकार गम्भीर हुनैपर्दछ।

विचौलियाको भरमा धानको मूल्य निर्धारण हुने गरेकाले कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा सबैभन्दा बढी योगदान दिने कृषि क्षेत्रमाथि चुनौति थपिएको गौरीगञ्ज गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष दिपिन्द्र थापाले बताए। मुलुकमा वर्षेनि करिब रु. ३३ अर्ब बराबरको कृषि उपज भारत तथा बङ्गलादेशबाट भित्रिने गरेको छ। यहाँको कृषि उत्पादनले लागत अनुसारको मूल्य नपाउँदा युवाहरू खाडी मुलुकमा रोजगारीका लागि जानुपर्ने बाध्यताको अन्त्य भई हुन नसकेको उनको भनाइ छ।

२१ हजार हेक्टरमा चैते धान जिल्लामा २१ हजार हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रफलमा चैते धानको खेती हुँदै आएको छ। सबैभन्दा बढी जिल्लाको कन्काई सिञ्चाई आयोजना क्षेत्रमा चैते धानको खेती हुँदै आएको छ। कन्काई नहरको पँहुचमा रहेका शिवसतासी, गौरीगञ्ज, गौरादह तथा (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

'सबै पत्रकारले खोप पाउनुहुन्छ'

भापा, जेठ २६। प्रदेश नं १ का पत्रकार अगुवासँग प्रेस आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री हिकमत कार्कीले प्रदेशमा कार्यरत सम्पूर्ण पत्रकारलाई कोरोनाविरुद्धको खोपको व्यवस्था मिलाइने बताए। (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर, अष्टाङ्ग आयुर्वेद फार्मसी

दैनिक ओपीडी, क्षारसूत्र, पायल्स, फिसर, फिस्टुला, हाडजोर्नी, प्यारालाइसिस, नशा, माइग्रेन तथा अन्य जुनसुकै रोगको उपचारको लागि सम्पर्क : ९८०६००३१३/०२३-५९०९६६

(पालीटकीकी) रेटमा बिर्तामोडमै मोबाइल सेट

मोबाइल ! मोबाइल !! मोबाइल !!!

हामी कहाँ सम्पूर्ण ब्राण्डका मोबाइल सेट SAMSUNG oppo, vivo, Redmi, MI, Lava, Nokia, One plus, Real मे इत्यादि साथै मोबाइल कभर, ब्याट्री, टेम्पर ग्लास, चार्जर, एयरफोन, डाटाकेबल लगायत मोबाइलका सम्पूर्ण एसेसरीजहरू खुद्रा तथा होलसेलमा पाइन्छ।

मेची मोबाइल एण्ड एसेसरीज,

पुरानो भद्रपुररोड, बिर्तामोड सम्पर्क फोन:- ०२३-५४२४३१, ९८०४९३५३५

औसतभन्दा धेरै पानी पर्ने !

भापा, जेठ २६। भण्डै चार महिना लामो बर्खा याम अबको एक दुई दिनमै नेपाल भित्रने मौसमविदहरूले बताएका छन्।
मनसुनी प्रणाली बज्रालको खाडीसम्म आइसकेको र त्यो पूर्वी क्षेत्र हुँदै देशभरि फैलने उनीहरू बताउँछन्। यसपालि मनसुन भनिने यो याममा सामान्यतया पर्ने १,५०० मिलिमिटरभन्दा धेरै पानी पर्ने प्रक्षेपण गरिएको छ। औसतको १० प्रतिशत तलमाथि भएसम्म हामी सामान्य मनसुन भन्ने गर्छौं-जल तथा मौसम विज्ञान विभागको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाका मौसमविद वरुण पौडेलले बताए।
दक्षिण एशियाली मौसमविदहरूले निकाल्ने साउथ एशियन क्लाइमेट आउटलुकले यसपालि नेपाललगायत यो क्षेत्रमा औसतभन्दा बेसी वर्षा हुन्छ भन्ने प्रक्षेपण गरेको छ। तर, कुन स्थानमा कति पानी पर्ला अनि धेरै पानी थोरै समयमा पर्ला कि चार महिनासम्म फैलिएर पर्ला भन्ने जस्ता विषय महत्त्वपूर्ण हुने विज्ञहरू बताउँछन्। पहाडी भागमा पहिरो अनि अन्यत्र बाढीवारे सचेत हुनुपर्छ। निरन्तर भरि पर्ने र अनि केही समय रोकिने मनसुनको विशेषता हो। यो मौसममा खासगरी रातिको समय धेरै भरि पर्ने गर्छ- उनले भने।
विपद्का तीन खतरा
मौसमविदहरूले यो सालको मनसुनमा औसतभन्दा बढी पानी पर्ने बताइरहदा विपद्सम्बन्धी निकायका प्रमुखले यसपालि तीन खतरा आउनसक्ने भन्दै सजग गराएका छन्। राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अनिल पोखरेलले औल्याएका ती तीन खतरा यस्ता छन्-
१. अधिक वर्षाले निम्त्याउने बाढी/पहिरो:
हरेक वर्ष बाढी र पहिरोले नेपालमा सयौंको ज्यान

बताए।
३. डडेलौले नयाँएका डाँडामा पहिरो जोखिम:
यो वर्ष नेपालका अधिकांश भागमा डडेलौ लाग्यो। कैयन् दिनसम्म काठमाण्डौलगायत विभिन्न भागमा धुवाँको बाक्लो तुवाँलो फैलिएर वायु प्रदूषण अत्यधिक भएको थियो। हामीले यति धेरै डडेलौ लागेको देखेका थिएनौं। त्यसको गम्भीर प्रभाव परेको छ। वर्षामा त्यसले जनघनमा अझ प्रभाव पार्ने सक्छ- उनले भने। धेरै पहाडी क्षेत्रमा विशाल डडेलौ लाग्दा त्यहाँका वनजङ्गल नार्सिएका छन्। फलस्वरूप कस्तो अवस्था आएको छ भने ती ठाउँमा अब पानी पर्दा रुखविरुवाले सोस्ने स्थिति छैन। अर्थात् माटोको सोस्ने क्षमता घटेको छ जसले गर्दा पहिरो जाने जोखिम बढेको छ। पोखरेलका अनुसार प्राधिकरणले यी सबै खतराको विश्लेषण गरेर त्यसैअनुसार तयारी थालेको छ।
मनसुनको बदलिँदो चरित्र
सामान्यतया नेपालमा मनसुन जुन १० मा भित्रिएर सेप्टेम्बर २३ मा बाहिरिने गर्थ्यो। तर पछिल्ला वर्षहरूमा यसको चरित्र बदलिएको छ। हामीले नेपालमा मनसुन जुन १३ मा भित्रिने र अक्टोबर २ मा बाहिरिने गर्छ भन्नुपर्छ- मौसमविद पौडेलले बताए।
उनका अनुसार ३०-३० वर्षमा सरदर वर्षा अवधिमा आँकडाहरू तुलना गरेर मनसुन अवधिमा हेरफेर गरिन्छ।
अहिले सन् २०२०सम्मको तीस वर्षीय अवधिको आँकडाहरू हेरेर यो नयाँ मिति तोकिएको हो। यसपटक मनसुनभन्दा पहिलेको प्रि-मनसुन भनिने अवधि भने सन्तोषजनक भएकै मौसमविदहरू बताउँछन्। जाडो याममा पनि खासै पानी नपर्ने अनि लामो समय सुख्खा रहँदा व्यापक स्तरमा डडेलौ र वायु प्रदूषण फैलिएको थियो। वीवीसी

अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजद्वारा २३ लाखको अक्सिजन सिलिण्डर तथा स्वस्थ सामग्री सहयोग

वित्तमोड, जेठ २६। विश्वका विभिन्न राष्ट्रमा रहेका भापालीहरूको साभ्ना छला संस्था अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजले को रोनावाट जिल्लावासीको जीवन बचाउनका लागि २३ लाख रुपैयाँ बराबरको विभिन्न सामग्री सहयोग प्रदान गरेको छ।
एक का लागि एक अभियानले स्थापना गरेको अक्सिजन बैंकका लागि समाजले एक सय वटा सिलिण्डर बराबरको १५ लाख रुपैयाँ प्रदान गरेको छ। अभियानको मुख्य साभ्नादारको रूपमा रहेको समाजले अक्सिजन बैंक उद्घाटनको सन्दर्भमा पारेर बुधवार सहारा नेपालको केन्द्रीय कार्यालय वित्तमोड २ चारपानेमा उक्त रकमको चेक प्रदान गरेको हो।
अन्तर्राष्ट्रिय भापाली समाजको तर्फबाट उपाध्यक्ष नवीन पोखरेलले १५ लाख रुपैयाँको चेक अभियानका प्रमुख अतिथि प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रवणकुमार तिमिल्सिना, अभियानका संयोजक महेन्द्रकुमार गिरी र सहसंयोजक विनोद बस्नेतलाई हस्तान्तरण गरेका छन्।
समाजले अभियान र स्थानीय पालिका तथा प्रशासनलाई सहयोग हस्तान्तरण र समन्वयका लागि पोखरेललाई संयोजकको जिम्मेवारी दिइएको छ। विश्वका ४२ वटा राष्ट्रमा राष्ट्रिय समिति निर्माण गरी भापाको स्वास्थ्य शिक्षा तथा विकासमा महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको

समाजले संकेतको घडीमा जिल्लावासीको जीवनरक्षाका लागि तत्कालका लागि उक्त सहयोग प्रदान गरिएको समाजका अध्यक्ष छत्र सुब्बाले बताए।
समाजका उपाध्यक्ष तथा सहयोग हस्तान्तरण कार्यक्रम संयोजक पोखरेलले समाजको तर्फबाट पालिकाहरूलाई पीपीई, भीटीएम किट, एन्टिजेन्ट किट, ग्लोब्स, एन ९५ र सर्जिकल मास्क, फेस शिल्ड, सेनिटाइजर तथा कोरोना उपचारमा प्रयोग हुने औषधि हस्तान्तरण गरेका छन्।
मंगलवार समाजको तर्फबाट वित्तमोड, भद्रपुर, कनकाई, कचनकवल, हल्लिबारी र बाह्रदशीमा समाजले सामग्री हस्तान्तरण गरेको छ।
उक्त कार्यक्रममा राष्ट्रिय समितिका प्रतिनिधिहरू भीम पोखरेल, दूधोधन कार्की, एकका लागि एक अभियानको तर्फबाट शिव कंडेल लगायतको सहभागिता थियो। बुधवार एक सयवटा अक्सिजन सिलिण्डर हस्तान्तरण र जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई शव व्यवस्थापनमा आवश्यक हुने व्याग, फेश शिल्ड, पीपीई लगायतका सामग्री हस्तान्तरण गरिएको छ।
प्रजिअ तिमिल्सिनालाई उपाध्यक्ष पोखरेलले उक्त सामग्री हस्तान्तरण गरेका

छन्। बाँकी रहेका पालिकाहरूमा विहीवार सामग्री हस्तान्तरण गरिने बताइएको छ। उपाध्यक्ष पोखरेलका अनुसार पालिकाहरूमा आठ लाख रुपैयाँ बराबरको सामग्री हस्तान्तरण गरिँदछ।
कोरोनाविरुद्धको लडाइमा सहयोग पुऱ्याउन तथा कसैले अक्सिजन र आवश्यक उपचार अभावमा जीवन गुमाउनु नपरोस भनेर सहयोग प्रदान गरिएको हाल अष्ट्रेलियामा रहेका समाजका संरक्षक दिनेशकुमार पोखरेलले बताएका छन्। उनले समाजद्वारा प्रदान गरिएको सहयोगको सही ठाउँमा सदुपयोग हुने विश्वास व्यक्त गर्दै संकेतको घडीमा भापालीहरूको एकताप्रति खुशी व्यक्त गरेका छन्। हाल हडकडमा रहेका समाजका अध्यक्ष सुब्बाले सहयोग गर्ने सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गरेका छन्।

सत्यतथ्य सार्वजनिक गर्न नेविसंघको माग

वित्तमोड, जेठ २६। वीमाको औषधि वितरणपूर्व गरिनुपर्ने टेण्डर आह्वानमा स्थानीयलाई सूचनाको हकबाट वञ्चित राखेकोप्रति नेपाल विद्यार्थी संघ वित्तमोड नगर कार्य समितिले वित्तमोड नगरपालिकाको कार्यशैलीप्रति आपत्ति प्रकट गरेको छ।
नेविसंघ नगर समिति सभापति योगेन थापाले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै संकेतलाई सुसूचित हुने अधिकांशवाट समेत नगरपालिकाले वञ्चित गरेको कार्यको घोर निन्दा र भर्त्सना गरेका हुन्।
'पारदर्शी काम गर्न डराउनुपर्ने देखिँदैन तर वित्तमोड नगरपालिकाले वित्तमोड नगर अस्पतालको फार्मसी सञ्चालनको बोलपत्र आह्वानमा अपारदर्शीता गरेकोले नै हालसम्म आधिकारिक धारणा सार्वजनिक नगरिएको प्रष्ट हुन्छ- विज्ञप्तिमा भनिएको छ- टेण्डर प्रक्रियाको बारेमा आधिकारिक धारणा सार्वजनिक गर्न वित्तमोड नगर कार्यपालिका समक्ष हाम्रो संगठन जोडदार माग गर्दछ।'

करेन्ट लागेर नावालकको मृत्यु

भापा, जेठ २६। भापा वित्तमोड-१० टुटेवर चोक स्थितमा बस्ने कुमार गुरुङको ३ वर्षीय छोरा अभिनास गुरुङको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको छ।
आफ्नै बन्दै गरेको घर पछाडि रहेको पानी तान्ने मोटरको नाङ्गो तारमा एकासी छुन पुगेका नावालक अभिनासलाई करेन्ट लाग्दा उनको मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीले जनाएको छ। घटना सम्बन्धमा प्रहरी टोली खटी गई कानूनी कारवाही भइरहेको बताइएको छ।

तत्काल माग पूरा नगरे संगठन जस्तोसुकै आन्दोलनका लागि तयार रहेको चेतावनी समेत विज्ञप्तिमा दिइएको छ। कोरोना परीक्षण गर्ने गराउने भूमिकामा समेत वित्तमोड नगरपालिकाका थुप्रै कमीकर्मजोरी रहेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।
नगरपालिकाले सञ्चालनमा नै नरहेका फार्मसीलाई वीमा बापतको औषधि आपूर्तिको टेण्डर दिएको भन्दै यसअघि नै समाचार सार्वजनिक भएको थियो।
सञ्चार माध्यममार्फत टेण्डर आह्वान तथा वित्तमोड नगरपालिकाको सूचना बोर्डमा समेत टेण्डर आह्वानको सूचना नै नटाँसी सञ्चालनमा नै नरहेको कालीमा फार्मसीलाई टेण्डर पारिएपछि यसको सर्वत्र विरोध भएको छ।
वित्तमोडमा सञ्चालनमा नै नरहेको उक्त फार्मसी वित्तमोड नगरपालिकाका फोकल पर्सन ओम खड्काले दर्ता गरेर राखेको र सोही फार्मसीलाई विना सूचना फर्जी कागजात तयार पारेर टेण्डर पारिएको भन्दै स्थानीय युवाले विरोध जनाउँदै आएका छन्।

निषेधाज्ञामा होटल सञ्चालन गर्दा २५ हजार जरिवाना

भापा, जेठ २६। निषेधाज्ञामा होटल सञ्चालन गरेको भन्दै एक जना लाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएर २५ हजार जरिवाना गरेको छ।
निषेधाज्ञा उल्लंघन गरेको भन्दै अर्जुनधारा-११ बुट्टावारीमा रहेको सुक्रात होटल तथा लजका सञ्चालक मोहन कुमार प्रसाईलाई इलाका प्रहरी कार्यालय वित्तमोडले नियन्त्रणमा लिएको थियो।
निषेधाज्ञा उल्लंघन गरेपछि कोभिड १९ संकेत व्यवस्था सम्बन्धमा बनेको अध्यादेश बमोजिम प्रशासन कार्यालयमा उपस्थित गराई होटल सञ्चालक प्रसाईलाई २५ हजार जरिवाना गराईएको भापा प्रहरीले जनाएको छ।
उता विराटनगर महानगरपालिका-६ विश्वकर्मा चौक बस्ने २२ वर्षीय अनिल कुमार यादवलाई चोरीको धनमाल सहित बुधवार विमान प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। विराटनगर महानगरपालिका-८ अमर टोल बस्ने ५५ वर्षीय राजकुमार श्रेष्ठको घरबाट गफराति नगद ५० हजार रुपैयाँ र अढाई तोला बराबरको चाँदीको सिक्री चोर ि भएको घटनाको अनुसन्धानको लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोर डुवाट खटिएको प्रहरीले उक्त धनमाल अनिल कुमारको घरमा फेला पारी उनलाई पक्राउ गरेको हो।

आगलागीमा घाइतेको उपचारका क्रममा मृत्यु

पाँचथर, जेठ २६। सोमवार राति आगलागीमा परी घाइते भएकी यहाँकी एक बूढाको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको छ। सोमवार राति आफ्नै घरमा खाना पकाउने ग्यास चूहिएर आगलागी हुँदा घाइते भएकी फिदिम नगरपालिका-४ जोरसालकी ७२ वर्षीया तनमाया सापकोटाको उपचारका क्रममा गफराति मृत्यु भएको हो।
जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाँचथरका प्रहरी निरीक्षक डम्बर विश्वकर्माका अनुसार सापकोटाको भापाको मेची अञ्चल अस्पतालमा उपचार भइरहेकामा चिकित्सकहरूले सापकोटालाई मृत घोषित गरेको हो। आगलागीमा सापकोटा गम्भीर घाइते भएकी थिइन्।
आगलागीमै घाइते भई उपचारत तनमायाका छोरा दीननाथ र नाति मदन सापकोटाको समेत सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ। उनीहरू सबै काजकिरियामा बसेका बखत ग्यास चूहिएर आगलागी भएको प्रहरीले जनाएको छ।

कोभिडविरुद्ध ...

कमल गाउँपालिकाका केही स्थानहरूमा चैते धानको अत्यधिक हुने गरेको बताइएको छ।
यसैगरी जिल्लाको बनियानी, कचनकवल, भापा गाउँपालिका, वित्तमोड, बुधवार, दमक क्षेत्रमा पनि साना सिचाई तथा भूमिगत सिचाईवाट पनि चैते धानको खेती हुँदै आएको छ। चैते धान प्रतिहेक्टर ५ दशमलव ६ मेट्रिक टन उत्पादन हुँदै आएको छ।
पछिल्ला दिनमा सिचाई र जोत्लका लागि आधुनिक प्रविधिक ट्याक्टर, प्रेसर तथा पावर टिलरको बढ्दो प्रयोगले समेत धान खेतीतर्फ किसानको आकर्षण बढ्दो छ। तर लागत अनुसारको उचित मूल्य नपाउँदा यसतर्फ किसान निरास हुँदै गएका छन्।

कोभिडविरुद्ध ...

मन्त्रालयबाट प्रदेशका १४ वटै जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई पत्राचार गरेर पत्रकारका लागि खोपको व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइने उनले बताए।
छलफलमा प्रेस कार्टुन्सिल नेपालका अध्यक्ष बालकृष्ण बस्नेत, नेपाल पत्रकार महासंघका केन्द्रीय अध्यक्ष विपुल पोखरेल, प्रादेशिक सञ्चार प्रतिष्ठानका कार्यकारी निर्देशक यज्ञ शर्मा, महासंघका प्रदेश अध्यक्ष लालबहादुर शर्मा, महासंघका जिल्ला अध्यक्ष लगायतको सहभागिता रहेको थियो। पत्रकार महासंघका प्रदेश अध्यक्ष घिमिरेले कोभिडवाट प्रभावित सञ्चारकर्मीका लागि लेखनवृत्ति दिइनुपर्ने माग गरे।

ट्याक्टरबाट लड्दा कामदारको मृत्यु

सुनसरी, जेठ २६। सुनसरी धरान-८ स्थित राजमार्गमा ट्याक्टरबाट लड्दा कामदारको मृत्यु भएको छ।
को १ त ६७ नम्बरको धरान उप-महानगरपालिकाको फोहोर बोक्ने ट्याक्टरबाट लड्दा सोही ट्याक्टरमा काम गर्ने कामदार सुनसरी बराह-६का ५०वर्षीय बाबुराम पौडेलको मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय धरानले जनाएको छ। ट्याक्टरबाट लडेर गम्भीर घाइते भएका पौडेलको घोषा धरानमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको थियो। ट्याक्टर र ट्याक्टर चालक सुरज डोमलाई नियन्त्रणमा लिइएको छ।

बिता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बितामोड, भापा

(पहाडी क्षेत्रमा पति यो सेवा उपलब्ध छ।)

पूर्वाञ्चलने सबैभन्दा ठूलो ग्यास्कुम सिस्टमबाट सफाई गरिन्छ।

मूपाल बुढाथोकी

023-545402

9825952677

9825952680

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

जनहितका लागि

१	मिठिमिठि कम्तिमा ३० सेकेण्ड साबुन पानीले हात धुने वा स्थानिटाइजरको प्रयोग गर्ने
२	मास्क लगाउँदा डोरीमा समाई अनुहारमा टम्म मिल्ने गरी लगाउने
३	नाक, मुख र च्युँडो ढाकिने गरी लगाउने
४	सकभर मास्कलाई हातले नछुने
५	डोरी मात्र समाई मास्क फुकाउने
६	कपडाको मास्कलाई फेरी प्रयोग गर्न मिल्छ। फुकालेको मास्कलाई सफा र सुख्खा हुनेगरी राख्ने
७	मास्क फुकालेपछि साबुन पानीले मिठिमिठि कम्तिमा ३० सेकेण्ड हात धुने वा स्थानिटाइजर प्रयोग गर्ने
८	एक अर्काबाट कम्तिमा २ मिटर टाढा बसौं। बेलाबेलामा साबुन पानीले मिठिमिठि कम्तिमा ३० सेकेण्ड हात धोऔं। घरबाट बाहिर जाँदा अनिवार्य मास्क लगाऔं।

श्रीअनुत्त प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल दैनिक

Purwanchaldaily.com

लुजडाउन होइन खोप निश्चित गर

अबको एक हप्तापछि देशमा जारी निषेधाज्ञा केही खुकुलो हुने भएको छ । वैश्विक महामारी कोभिड १९ का कारण अस्तव्यस्त भएको मानव जीवनमा केही राहत पुऱ्याउन धेरै देशहरूले प्रतिकारत्मक, उपचारत्मक र नियन्त्रणात्मक उपाय गरेर नागरिकको जीवन रक्षालाई प्रमुख दायित्वका साथ निर्वाह गरे । औषधि नै नभएको भाइरसले पार्ने लक्षणका आधारमा उपचार गरियो । यति गर्दागर्दै पनि आठ हजारभन्दा बढी नेपालीले जीवन गुमाउनु पऱ्यो । त्यस्तै अहिलेसम्ममा पाँच लाख पन्चानब्बे हजारभन्दा बढी सङ्गित भइसकेको तथ्यले अभैँ हामी जोखिम मुक्त भइसकेका छैनौँ भन्ने देखाउँछ । तर, सरकारले यही जोखिमको बीच असार १ गतेदेखि 'लुजडाउन' गर्ने गृहकार्य थालेको छ ।

गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता जनकराज दाहालले सङ्गमणको अवस्थाबारे समीक्षा भइरहेको बताएका छन् । जिल्लाबाट रिपोर्टिङ लिने काम भइरहेको र त्यसको समीक्षा गरेर निषेधको आदेशलाई केही खुकुलो पार्ने जानकारी दिए । सङ्गमणको दर उच्च रहेका जिल्लाहरूमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले गृह मन्त्रालयसँग समन्वय गरेर निषेधको आदेश थप गर्न सक्ने पनि बताए । एक्कासी निषेध खुल्ला गर्दा हुन सक्ने जोखिमलाई मध्यनजर गरेर लुजडाउन गर्ने तयारी गरिएको उनको भनाइ छ । गत वर्ष लकडाउन खोल्दा सङ्गमण त्वात्तै बढेको अनुभवबाट सिकेर यस्तो गर्न लागिएको प्रवक्ता दाहालले बताएका छन् । तर, स्वास्थ्य क्षेत्रका विज्ञहरूले भने कोभिडको तेस्रो लहर आउने चेतावनी दिइरहेका छन् र निषेधाज्ञा नै सङ्गमण रोक्ने मुख्य उपाय भन्दै अनुशासन पालनामा जोड दिइरहेका छन् ।

जनस्वास्थ्यको मापदण्डको पालना नै सङ्गमणबाट जोगिने प्रभावकारी उपाय हो । यसको सार्थकता स्वअनुशासनबाट मात्रै निर्धारित हुन्छ । सरकारले निषेध त गर्थो तर, हामीले त्यसको इमान्दार पालना गरेनौँ । मुख्य सडक र मुख्य बजारभन्दा दार्थाँबाँया प्रहरीले देख्दामात्र लुक्ने प्रवृत्तिले भाइरस विस्तारको गतिलाई तीव्र बनाइ रऱ्यो । फलस्वरूप ग्रामीण क्षेत्र मात्र होइन भित्री तथा सहायक मार्गहरूमा भाइरसको चहलपहल र आवागमनले अभैँ जोखिम यथावत छ । यस्तोमा सरकारले आदेश दिएकै भरमा बन्द र खुकुलो गर्दा राज्यले परीक्षण कम गर्दै सङ्गमण घटेको देखाएर कर उठाउने लक्ष्य लिएको भन्ने आरोप लाग्न सक्छ । त्यसैले कूटनीतिक क्षमता बढाएर सबैलाई खोपको सुनिश्चितता गरेर निषेधको आदेश खुकुलो पार्नु बुद्धिमानी हुनसक्छ । राज्य यसतर्फ बढी गम्भीर बन्नु सबैका लागि हितका हुनसक्छ ।

गाली बेइज्जती सम्बन्धी कस्तो छ कानूनी व्यवस्था

बिष्णु गिरी 'निश्चल'

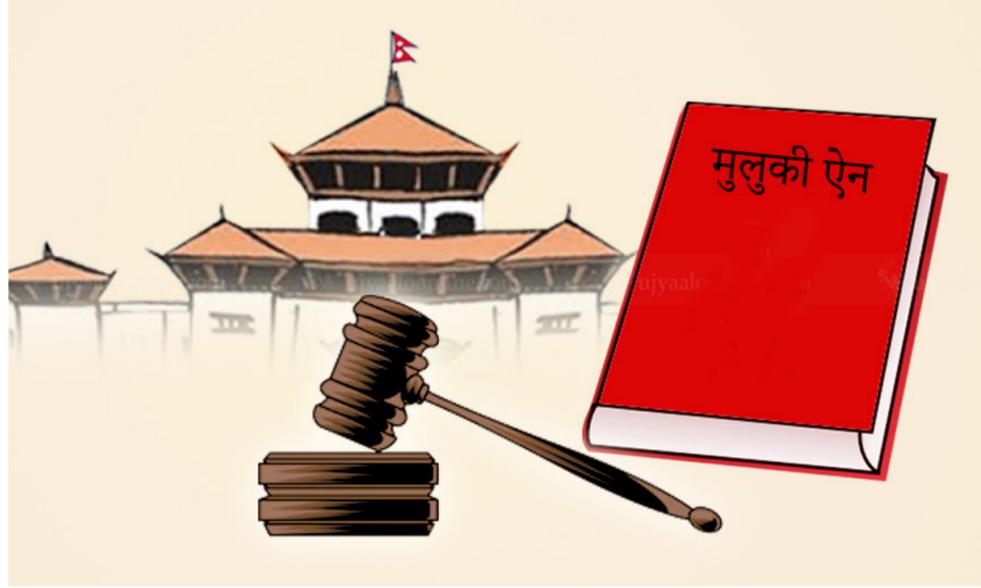
पछिल्लो समय गाली बेइज्जती सम्बन्धी मुद्दाहरू अदालतमा बढेका छन्, यसमा प्रत्यक्ष गाली बेइज्जती गरेका मुद्दाभन्दा पनि सामाजिक सञ्जालमार्फत गरेको गाली बेइज्जती मुद्दा बढी पर्ने गरेका छन् । अहिले कसैलाई कसैबिरुद्ध रिस उठेमा सामाजिक सञ्जालमार्फत नै गाली गर्ने गरेको पाइन्छ । सभ्य र शालीन भाषामा कसैको स्वच्छ आलोचना गरिन्छ भने त्यसलाई स्वभाविक नै मानिन्छ । तर, यसो गर्दा कानूनले बन्देज लगाएका विषयवस्तु, व्यक्तिगत गालीगलौज वा चरित्र हत्या गर्ने शब्दावलीको प्रयोग भने गरिनु हुँदैन । सामान्यतया कसैप्रति रिस र क्रोधले उसकै अगाडि व्यक्त गरिने अपमानजनक

गराउनेलाई थप एक वर्षसम्म कैद र दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुन्छ (मुलुकी अपराध संहिता, २०७४, दफा ३०७) मा व्यवस्था गरिएको छ ।

छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा १४ (ग १) ले पनि कसैको चरित्र हत्या वा अपमान हुने वा लैङ्गिक हिंसा वा विभेदलाई बढवा दिने सामग्रीहरू किताब वा पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्न बन्देज लगाएको छ । यसप्रकार प्रतिबन्ध लगाइएको कुनै कुरा प्रकाशन गरेमा त्यस्तो प्रकाशक वा सम्पादकलाई सो काम गरे वापत प्रचलित कानूनले कुनै सजाय हुने रहेछ भने सोही बमोजिम र सो नभएमा दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुने व्यवस्था दफा २७ ले गरेको छ । आमसञ्चारका माध्यमबाट हुने बेइज्जतीलाई मुलुकी फौजदारी संहिता, २०७४ ले गाली बेइज्जती सम्बन्धी कसूर अन्तर्गत राखेको हुँदा सामाजिक सञ्जाल, मोबाइल फोन वा अनलाइन सञ्चार पोर्टलहरूमार्फत हुने बेइज्जतीलाई समेत यसले समेट्न खोजेको देखिन्छ । तर, हामीकहाँ यसप्रकारका कसूरलाई समेत साइबर अपराधको सूचीमा राखी विद्युतीय (इलेक्ट्रोनिक) कारोबार ऐन, २०६३ को दफा ४७ प्रयोग गरेर मुद्दा चलाउने गरिएको छ । कुनै सामग्री छापा

कसैलाई होच्याउने नियतले बोली वा बचनले अपमानजनक शब्द प्रयोग गरेमा गाली गरेको मानिन्छ र गाली गर्ने वा गराउने व्यक्तिलाई एक वर्षसम्म कैद वा दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने व्यवस्था गरेको छ ।

गर्ने वा गर्न लगाउने व्यक्तिलाई एक लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा पाँच वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ भने छ । मुलुकी फौजदारी संहिता, २०७४ को गाली बेइज्जती सम्बन्धी कसूर अन्तर्गत दफा ३०७ मा विद्युतीय वा अन्य आमसञ्चारका माध्यमबाट बेइज्जती गरे वा गराएमा बेइज्जती गरेमा हुने सजायमा थप एक वर्षसम्म कैद र दश हजार

बचन वा दुर्वाच्य गाली हो भने कसैको मान, प्रतिष्ठा, चरित्र, इज्जत र हैसियतमा आघात पुऱ्याउने मनसायले सार्वजनिक रूपमा गरिने अनादर वा अपमान बेइज्जती हो । यसरी गालीभन्दा बेइज्जतीमा कसूरको बढी गम्भीरताका साथ लिने गरिन्छ ।

कसैलाई होच्याउने नियतले बोली वा बचनले अपमानजनक शब्द प्रयोग गरेमा गाली गरेको मानिन्छ र गाली गर्ने वा गराउने व्यक्तिलाई एक वर्षसम्म कैद वा दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुन्छ (मुलुकी अपराधसंहिता, २०७४, दफा ३०५ गाली गर्न नहुने उल्लेख छ । कुनै पनि किसिमबाट जानी जानी अरुको इज्जतमा धक्का पुऱ्याउने वा कसैको चरित्रहत्या गर्ने वा दोष लगाउने कुनै पनि कार्यलाई बेइज्जती गरेको मानिन्छ । बेइज्जती गर्ने वा गराउनेलाई दुई वर्षसम्म कैद वा बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुन्छ भने विद्युतीय वा आमसञ्चारका माध्यमबाट बेइज्जती गर्ने

माध्यममा प्रकाशित हुँदा बेइज्जती हुने तर अनलाइन सञ्चार पोर्टलमा आउँदा भने साइबर अपराध हुने व्यवस्था हुने दोहोरो व्यवस्था रहेका छ । नेपालमा विद्युतीय (इलेक्ट्रोनिक) कारोबार ऐन, २०६३ को दफा ४७ प्रयोग गरेर साइबर अपराधको मुद्दा चलाउने गरिएको छ । नेपालमा विद्युतीय (इलेक्ट्रोनिक) कारोबार ऐन, २०६३ को दफा ४७ प्रयोग गरेर साइबर अपराधको मुद्दा चलाउने गरिएको छ । जुन दफामा कम्प्युटर, इन्टरनेट लगायतका विद्युतीय सञ्चार माध्यमहरूमा प्रचलित कानूनले प्रकाशन तथा प्रदर्शन गर्न नहुने भनी रोक लगाएका सामग्रीहरू वा सार्वजनिक नैतिकता, शिष्टाचार विरुद्धका सामग्री वा कसैप्रति घृणा वा द्वेष फैलाउने वा विभिन्न जात जाति र सम्प्रदायबीचको सुमधुर सम्बन्धलाई खलल पार्ने किसिमका सामग्रीहरू प्रकाशन वा प्रदर्शन गर्ने, महिलालाई जिस्काउने, हेराजी गर्ने, अपमान गर्ने वा यस्तै अन्य कुनै किसिमको अमर्यादित कार्य

रुपैयाँसम्म सजाय हुने उल्लेख गरिएको छ । इन्टरनेट र सामाजिक सञ्जालको सहज पहुँचले बढाएका अपराधहरू व्यक्तिको गोपनीयता, प्रतिष्ठा र मर्यादाका लागि मात्र होइन राष्ट्रिय सुरक्षाकै लागि समेत चुनौतीका रूपमा देखा पर्ने थालेका छन् । यसकारण पनि पछिल्लो समयमा प्रत्यक्ष गाली गलौज गर्ने प्रवृत्ति बढेको पाइन्छ । सामाजिक सञ्जालमा फोटो पोस्ट गरेर यो मान्छे यस्तो उस्तो भन्ने गरेका पाइन्छ । तसर्थ प्रत्यक्ष होस या सामाजिक सञ्जाल मार्फत होस कोही कसैलाई गाली बेइज्जती गर्नु हुँदैन । यदि कसैले त्यस्तो गरेमा उसलाई पनि म त्यस्तै गर्छु भन्नु हुँदैन कानूनी उपचारमा जादाँ राम्रो हुन्छ । कानूनले मेलै जानी र यो गलती गरे भनेर कसैलाई छुट दिन सक्दैन ।

advbishnu2078@gmail.com
(लेखक अधिवक्ता हुन्)

नैतिक समाज निर्माण कसको जिम्मेवारी ?

रिना मैनाली

देश वा समाजले बनाएको कानूनको दायरामा हेरेर दैनिक क्रियाकलाप गर्नु नै एक नैतिकवान नागरिक हो । तर यहाँ जसले जे गरेनी भएको छ । देशको नियम कानूनको परिधिलाई उल्लंघन गरी आफ्नो दुनो सोझ्याउमा रमाइरहेको छ सरकार अनि सँगसँगै नागरिक ! आज समाज र मुलुकलाई त्यो कालो ओढाढारितिर आफैँ धकेल्दै छ । नैतिक समाज निर्माणका निमित्त सरकार मात्र जिम्मेवार हुँदैन यहाँ सरकार र नागरिक दुबैको बराबर भूमिका रहेको हुन्छ । एकले सुशासन र सुनीति ल्याउँदछ भने अर्कोले उक्त नीति नियमको पालना गर्दछ । सरकारले नैतिक समाज निर्माण गर्नका निमित्त सुशासन तथा सु व्यवस्था नीति ल्याउनुपर्दछ, जनताका बदलिँदा आवश्यकताहरू, राजनीतिक प्रतिबद्धता र सरकारका निकायहरूले दिइने सेवासुविधामा ध्यानाकर्षण गर्नुपर्दछ र नागरिकले देशको नियम कानूनको दायरामा बस्नु नै उसको नैतिक समाज निर्माणप्रतिको जिम्मेवारी हो तर यहाँ के सरकार के नागरिक हर कोही आफ्नो स्वार्थ परिपूर्तिमा लागी परेको छ ।

नैतिकताको अभावमा रोहिरहेको हाम्रो समाज अनि हाम्रो देश आज विभिन्न प्रकारका समस्याहरू भोग्दै आइरहेको छ र समस्याहरू हल हुने त होइन उल्टै समस्याहरू भन्नु-भन्नु जटिल बन्दै गइरहेका छन् । हजुरबुबाबाट बाबुले अनि बाबुबाट छोराको सिक्दै आएको संस्कार र नैतिकताको आज दमन भएको हामी देखिरहेका र भोगिरहेका छौ । समाज र देशलाई अगुवा गरेर लेजाने बौद्धिक, शिक्षित र सक्षम मार्गदर्शकहरूकै नैतिकतामा आज प्रश्न चिन्न खडा भएको छ र सिक्ने मुलुक नै एउटा धरापिलो मोडमा आएको छ । आफ्नो स्वार्थ परिपूर्ति गर्नमा व्यस्त रहेका समाज निर्माणका अगुवाहरूले समाज र देशको आवश्यकता र समस्यालाई जबसम्म प्राथमिकतामा दिँदैनन तब सम्म हाम्रो समाजले नदेखेका र नसोचेका विभिन्न समस्याहरू भोगिने रहनुपर्ने हुन्छ र नैतिक समाजको निर्माण एक सपना रहने छ ।

हरेक समुदाय र समाजको हकहित र रक्षाको लागि नियम कानून सरकारले बनाउनु पर्दछ र उक्त कानूनको रक्षा हरेक नागरिकले गर्नु पर्दछ । तर, हाम्रो देशमा न कुनै नागरिक न कुनै कानून निर्माता होस् यहाँ कोही कसैलाई नैतिक समाजको निर्माण गर्नु नै छैन । हर कोही कानूनलाई कुल्चिरहेछ । दुःख पाउनेले दुःख पाइरहेको छ अनि दुःख दिनेले दुःख दिइरहेको छ । यहाँ खुले आम छोरीचेली बलात्कृत हुँदा पनि सरकार र कानून चुपचाप बसिदिन्छ । अपराधी खुलेआम

हिँड्न सक्छ तर एउटा असल परिवार यहाँ निर्धक भएर बच्न सक्ने वातावरण छैन । कुरित, कुसंस्कारले पराकाष्ठा नाधिसक्थो तर पनि सरकार मौन रहिदिन्छ । देशको नेता र राजनीति भनेको समाज र देशको सबैभन्दा ठूलो मार्गदर्शक हुन तर उहाँ मार्गदर्शकले बाटो बिराए के नैतिक समाजको परिकल्पना गर्न सकिँदछ त ?

तसर्थ, हामीले नैतिक समाज निर्माण गर्न नसक्नु कारणहरू के होलान त ? बलात्कार, भ्रष्टाचार, घुस्कोरी, सुराकीको जालोलाई फ्याँक्न जतिसुकै चुनौति रहे पनि कुनै पनि हिसामा र यस्ता अपराधमा संलग्न अपराधीलाईलाई कडाभन्दा कडा करवाही हुने पर्दछ सक्भर यस्ता अपराधीहरूलाई फासीको सजाय हुन जरुरी छ तर हामी कहाँ यस्ता अपराधीहरूलाई कारवाही गर्न नसक्नु एक अनि राज्यको मुल प्रवाहमा आउन नसकेका सीमान्तकृत उत्पीडित बर्ग, पिछडिएका बर्ग अभैँ पनि बहिस्कृत हुँदै जानु, अखितर गर्ने निहितहरू व्यवहारिक नरहुनु, निजामति सेवामा हुने राजनीति, हरेक क्षेत्रका नागरिकलेको लापरबाही रहुनु, पत्रकार, व्यवसायी, विभिन्न क्षेत्रमा पेश गर्ने हरेक नागरिकको समाज प्रतिको कमजोर भूमिका हुनु, लागू भएका ऐन कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुनु, जनताका गुनासाहरूको उचित सम्बोधन नहुनु, सरोकारवालाहरू कानूनी शासन प्रति पूर्ण प्रतिबद्धता नरहुनु आदि नैतिक समाज निर्माणका बाधाका हुन् ।

यद्यपि एकपटक हरेक समुदायका हरेक नागरिकले आफूलाई प्रश्न गर्नेपर्ने भएको छ कि मैले नैतिक समाज निर्माण गर्नका लागि मुलुकलाई के कति सहयोग पुऱ्याइ रहेको छु ? किन कि नैतिक समाज निर्माण गर्न न यो एक को पहलले हुने छ न यो एकले कानूनको परिधिमा रहेर हुनेछ तसर्थ हरेक नागरिकले एकपटक आफूलाई प्रश्न गर्नु र सरकारले नैतिक समाज निर्माणका लागि प्रभावकारी कानून बनाहोस र कार्यान्वयन पनि होस् ।

नागरिकको आवाज: 'राजा आऊ-देश बचाऊ'

श्रेया ढकाल

इतिहासको कालखण्डमा कयौँ घटना घटेका छन् । ति मध्ये राजपरिवारको वंश नै नाश हुने गरी घटाइएको दरबार हत्याकाण्ड अभैँ पनि सनसनीपूर्ण र रहस्यमय नै छ ।

दरबार हत्याकाण्ड थारु नहुने बिरले होलान् । २० वर्ष अघि सन् २०५८/०२/१९मा सुनिर्वाचित ढकालबाट घटाइएको उक्त घटनामा पहिलो फायरिङ नै तत्कालीन राजा बिरेन्द्र बिरबिक्रम शाहमार्फत भएको विभिन्न समाचार स्रोतबाट जानकारी भयो । घटनामा राजपरिवारका १०जना सदस्य सहित अन्य सिपाही पनि मारिएका थिए रे । खेर । सुनेको कुरा हो, घटनाको सत्य-तथ्य विवरण त्यहाँ मौजुद व्यक्तिलाई नै थाहा होला । या भनौँ उहाँहरूसँगै त्यो राज पनि मारियो होला । र, यसरी नै यो घटना अभैँ पनि रहस्यमय नै छ । सो घटनामा ज्यान गुमाउने सम्पूर्णमा हार्दिक श्रद्धा-सुमन ।

तत्कालीन राजा बिरेन्द्र बिर बिक्रम शाह मारिएपछि उनका भाइ ज्ञानेन्द्र बिर बिक्रम शाहले राजगद्दी सम्हाले । त्यसपछि देशमा अराजकता बढ्न थाल्यो । जसको निर्मुलका लागि

सन् २०६२/६३मा जनआन्दोलन गरेर देशमा गणतन्त्रको स्थापना गराइयो ।

राजा र राजशासन हुँदाको शासन प्रणाली, देश र जनताको अवस्था कस्तो थियो त्यो त सुनेको मात्र हो । तर, अहिलेको वर्तमान राजनीतिक अवस्था, छिमेकी राष्ट्रको हेपाहा, तानासाही प्रवृत्ति, फितलो शैक्षिक व्यवस्था प्रत्यक्ष भोग्न बाध्य छौँ ।

आँधी-झुरीले रुख लडाए जस्तो महामारीले मान्छे पुर्लुक-पुर्लुक ढाल्दा पनि हाम्रा माननीयहरू कुसीकै लुँछाचुँडीमा व्यस्त छन् । बिरामीलाई अस्पतालमा अक्सिजन लगायत स्वास्थ्य सामग्रीको अभाव, डाक्टर-नर्सका सुरक्षाका लागि सुरक्षा सामग्रीको अभाव, शिक्षामा भन्ने बेथिति ।

आ.व.२०७८/७९को बजेटमा कोभिड-१९को उपचार र रोकथामका लागि ३७ अर्ब ५३करोड र खोप खरिदका लागि २६अर्ब ७५करोड बिनियोजन गरिएको छ । त्यस्तै, शिक्षामा पनि ५५ ब्याजदरमा २५ लाखसम्म एजुकेशन लोन दिने भनेर बजेट सार्वजनिक गरिएको छ । यस्तो विषय परिस्थितिमा पनि यसरी सबै क्षेत्रलाई मूल्यांकन गरेर बजेट

सार्वजनिक गरिनु प्रशंसनीय छ ।

तर साथ-साथै ठूलो प्रश्न चिन्ह पनि खडा हुन्छ (?), (कार्यान्वयन हुन्छ त ?) । नीति-नियम बनाइनु, बजेट पास गरिनु तर बिनियोजन गरे अनुरूप आवश्यक कामका क्षेत्रमा कार्यान्वयन नहुनु, यो हामीले भोग्दै आएको समस्या हो ।

५ वर्षका लागि स्थिर रहेर काम गर्न गठन गरिएको सरकार चिचेमा अलपत्र पर्छ । ५ वर्ष नपुगी २चोटि संसद विघटन गरिनु, मतको होडबाजीमा विश्वास-अविश्वासको खेल खेल्नु कति लज्जास्पद छ, यी कुराले स्वयम्पमा स्तानि बढ्नु पर्ने । तर, हिनताबोध कसैलाई हुने गुन्जायस् नै छैन । एकातिर, कोरोना भाइरसको महामारी चरम उत्कर्षमा पुगेको छ । अर्कातिर अक्सिजन सिलिण्डरको अभाव, सात समुद्र पारीबाट नेपाली दाजुभाइ-दिदीबहिनीले पठाएका सिलिण्डरहरू पनि बिरामी कहाँ आइ नपुगी बिचेमा अलपत्र पर्छन् । अनि २/४ दिनमा स्थानीय निकायबाटै लुकाइएको खबर हेर्दाईन भनेर आँउछ । हाम्रो विडम्बना ! पहचुवालाहरूको अगाडि गर्न पनि के नै पो सकिँदो रहेछ र !

गणतन्त्रले साचै जनताले चाहे जस्तो उपलब्धि दिन

सक्ने । अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता कागजमा मात्र सीमित भयो । रंगभेद-जातिभेद, देश-देशीयताका सीमाना विवाद, आन्तरिक कलह, शोषण, बलात्कार जस्ता अपराधिक घटना चरम विन्दुमा पुगेको छ । सायद, राजसंस्थाबाटै यी तामाम समस्याको निर्मुल सम्भव छ होला । त्यसैले त अहिले गाँउ-शहरका टोलहरूमा राजा आँउ देश बँचाउ जस्ता नारा गुञ्जिन थालेका छन् । राजा ज्ञानेन्द्रलाई आफ्ना पूर्वजले सम्हालेको देश फेरि एकपटक सम्हाल्ने अवसर दिनुपर्छ, विश्वभर छरिएर रहेका नेपालीको अभिभावकत्व ग्रहण गर्ने शुभ अवसर दिन पर्छ जस्ता आवाज उठ्न थालेका छन् ।

यदि राजा आएर सुशासन, शु-व्यवस्था, नागरिकको रक्षा, बिरामीको सफल उपचार, स्वास्थ्यकर्मीको ज्यानको सुरक्षा, सुरक्षाकर्मीको उचित हेर-विचार, शिक्षामा सुदृढीकरण, आपसी मेलमिलाप साथै, दलहरू भित्र गिरोहको बोलचाल, हत्या, हिंसा र बलात्कार जस्ता जघन्य अपराध, कुप्रवृत्ति सबैको जरेबाट अन्त्य हुन्छ भने सायदै सम्पूर्ण देशभक्त नागरिकहरू बाट एउटै आवाज उठ्ने छ । राजा आऊ, देश बचाऊ !

राजनीतिक दलका नेताहरु भन्छन्-

कर होइन, करको दायरा बढाउ

मेचीनगर, जेठ २६। मेचीनगर नगरपालिकाका नगरप्रमुख विमल आचार्यले नगरमा सञ्चालन हुने योजनाहरुलाई प्राथमिकताका आधारमा अधि सार्न मेचीनगर नगरपालिकाभिन्ने सक्रिय राजनीतिक पार्टीलाई आग्रह गरेका छन् ।

दलहरुले भने- स्थानीय सरकारले स्वास्थ्यलाई प्राथमिकतामा राखेर नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न सुझाव दिएका छन् । नगरभित्र धेरै योजना अधि सार्दा अनुगमनको पाटो कमजोर हुने र अनुगमन कमजोर हुँदा त्यस्ता योजनाले परिणाम नदिने भएकाले अब हरेक वडाका योजनालाई बजेट तथा नीति कार्यक्रममा समेट्दा प्राथमिकताका साथ सुर्जावन दिन समेत नगर प्रमुख आचार्यले दलहरु समक्ष आग्रह गरेका छन् ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ का लागि प्रस्तुत गर्ने बजेट तथा नीति कार्यक्रमका लागि राजनीतिक दलसँग सुझाव संकलन गर्ने उद्देश्यले बुधवार काँकरभिट्टा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ संस्थाको सभाहलमा आयोजित छलफल कार्यक्रममा नगरप्रमुख आचार्यले त्यस्तो आग्रह गरेका हुन् भने सहभागी पार्टीका प्रमुख प्रतिनिधिहरुले पहिलो प्राथमिकतामा स्वास्थ्यलाई राखेर बाँकी योजनाहरु अधि सार्न सुझाव दिएका हुन् ।

स्थानीय सरकारले अधि बढाउने आयोजनाहरुमा नगरमा क्रियाशील राजनीतिक दलहरुको भूमिका उच्च हुने भएकाले साथ सहयोगको अपेक्षा गर्दै नगरप्रमुख आचार्यले अग्रिम पनि विभिन्न ठाउँमा योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा स्थानीयको अवरोधका कारण गौरवका योजनाहरु अलपत्र भएको भन्दै त्यसमा राजनीतिक

दलहरुले भूमिका खेल्नुपर्नेमा जोड दिए । उनले स्थानीय सरकारले विगतदेखि वर्तमानसम्ममा भए गरेका कामका बारेमा प्रष्ट पारेका थिए । विगतमा जे जसरी योजना छनौट भए र त्यसले अहिले के कस्तो परिणाम दियो त्यसलाई हेरेर समयमै सकिने, उपलब्धिमूलक र परिणाम दिने योजना अधि सार्नुपर्नेमा नगरप्रमुख आचार्यको जोड थियो । अहिले पनि फोहोर मैला व्यवस्थापनको योजना पूरा गर्न बाँकी रहेको भन्दै उनले नगरलाई समृद्ध नगर बनाउन नगरका क्रियाशील दलले भूमिका खेल्नुपर्नेमा जोड दिए । नगरको विकास निर्माणका काम र समृद्ध नगर बनाउन नगरका हरेक क्षेत्रको साथ सहयोगको उचित आवश्यकता औल्याउँदै उनले विभिन्नभागी भूमिकाले नगरको विकास नहुने बताए ।

उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेतीले चा्लू आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८मा अधुरा रहेका नगरका गौरवका योजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखेर निरन्तरता दिने जानकारी दिइन् । उनले अहिले सबै संयन्त्र कोभिड १९ को नियन्त्रण र रोकथाम तथा संक्रामितहरुको उपचारमा सक्रिय रहेकाले समयमै योजनाहरु पूरा गर्न नसकिएको उनको तर्क थियो । नगर उपप्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको स्थानीय राजश्व परामर्श समितिमाफत राजश्वका दर, क्षेत्र तथा आन्तरिक आयको विश्लेषण तथा अनुमान, नगर प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको श्रौत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति कार्यपालिका मार्फत आगामी वर्षको मार्ग दर्शन तथा वडा भेला तथा वडा समितिको बैठक मार्फत वडास्तरीय योजनाको छनौट तथा प्राथमिकता निर्धारणका बारेमा उपप्रमुख उप्रेतीले

जानकारी गराए । अहिले कोभिड १९को महामारीका बखत सर्वसाधारणले अस्पतालमा औषधि, अक्सिजन भेन्टिलेटर नपाएर अकालमै ज्यान गुमाउनु परेको भन्दै छलफलमा सहभागीहरुले आगामी दिनमा यस्तो समस्या निम्त्याउने नदिनका लागि नगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का लागि प्रस्तुत गर्ने बजेट तथा नीति कार्यक्रममा स्वास्थ्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्न जोड दिएका थिए ।

सहभागीहरुले शिक्षा, कृषि, पर्यटनलगायतका योजनालाई पनि सँगसँगै लैजानुपर्नेमा जोड दिएका थिए । चालुआर्थिक वर्ष २०७७/०७८ का धेरै योजनाहरु समयमै सम्पन्न हुन नसकेको तथा असफल भएको भन्दै सहभागीहरुले योजना छनौट गर्दा तत्काल कार्यान्वयन हुने मात्र गर्नुपर्ने सुझाव नगरपालिकालाई दिएका थिए । अहिले पनि नगरका थुप्रै गौरवका योजनाहरु अधुरा रहेका केही कार्यान्वयन समेत हुन नसकेका भन्दै उनीहरुले त्यस्ता गौरवका योजनाहरुलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ मा निरन्तरता दिन सुझाव दिए । मेचीनगर सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनामा त्रिपक्षीय सम्झौता भइसकेको अवस्थामा यसलाई कुनै पनि हालतमा फिर्ता हुने बातावरण नबनाउन पनि सुझाव दिएका थिए । पहिचान भएको नगरको अग्रणी क्षेत्रहरु कृषि, उद्योग र पर्यटनको समुचित विकासमा निजी क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहने भएपनि कृषि योग्य भूमि भएर पनि पर्याप्त सिञ्चाईको सुविधा नहुनु तथा कृषकहरुमा व्यवसायिक कृषि प्रणालीको

इच्छामा कमि र छिमेकी मुलुकको वजारसंग नेपाली उत्पादनले प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्नुले यो पेशावाट पर्याप्त फाइदा लिन सकिएको भन्दै कृषकहरुलाई दिने अनुदानमा न्यायोजित वितरण ध्यान दिन सहभागीहरुले सुझाव दिएका थिए ।

पर्यटन विकासको प्रचुर सम्भावना हुँदाहुँदै पनि ती क्षेत्रको अन्य क्षेत्रमा पर्याप्त प्रचारप्रसार भई नसकेको अवस्थाले पर्यटन विकासलाई ओभरलुमा पारेको र स्थानीय समुदायमा पर्यटन विकासको महत्व, संभावना र सीपलाई निजी क्षेत्रले समयमा नै बुझ्न नसक्दा नगर पर्यटकहरुको केवल आवागमनकोद्वारा मात्र बनेको विचार राखेका थिए । नगरले पर्यटन क्षेत्रमा विकास गर्न यहाँको प्राकृतिक सम्पदाहरुको विकास, प्राचीन सम्पदाहरुमा संरक्षण र पूर्वाधारको विकास गर्न लगानी गर्ने निकाय र निजी क्षेत्रहरुलाई सामेल नगरी सम्भव नदेखिने सहभागीको भनाइ थियो । नगरमा कर्बुद्धिले नकरात्मक सन्देश जाने भएकाले कर्ममा वृद्धि गर्नुभन्दा करको दायरा बढाउनुपर्ने, अहिले कोभिड १९ का कारण सबैक्षेत्र बन्द रहेकाले कुनै पनि जरिवाना लिन नहुने, विद्युत तथा खानेपानीको महशुलमा छुटको व्यवस्था गर्नुपर्नेलगायतका विषयमा सहभागीहरुले सुझाव दिएका थिए । हरेक वडामा सहकारीसंग समन्वय गरेर अधि बढ्न, अत्यवस्थित पार्किङलाई व्यवस्थित गर्न,पशु विमा र कृत्रिम गर्भाधान, वाली विमा, प्राधिकरण गठन लगायतका विषयलाई नीति र कार्यक्रममा सम्बोधन गर्न सहभागीको सुझाव थियो ।

नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक

विशेषतायुक्त, स्वतन्त्र, अविभाज्य सार्वभौमसत्ता सम्पन्न धर्म निरपेक्ष, समावेशी संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य हो । भौगोलिक आकारमा सानो र भौतिक विकासमा पछाडि परे तापनि प्राकृतिक सौन्दर्य विविध भाषा संस्कृतिले गर्दा नेपाल देश विदेशका अन्वेषक एवम् सौन्दर्यप्रेमीहरुको लागि अति आकर्षक र उपयोगी भू-भागको रूपमा परिचित रहेको सहभागीहरुको भनाइ थियो ।

छलफलमा नेकपा एमाले भापा जिल्ला कमिटी सदस्य डिल्लीराम घिमिरे, मेचीनगर इञ्चार्ज देवकुमार राई, मेचीनगर अध्यक्ष खेमराज पोखरेल, नेपाली कांग्रेसका १ नम्बर क्षेत्रीय सभापति मणिकुमार उप्रेती मेचीनगर सचिववृद्ध वशन्त (बुद्ध) तिवारी, हस्तबहादुर आइडेम्बे, नेकपा माओवादी केन्द्र मेचीनगरका अध्यक्ष पुष्प गुरागाई, जिल्ला सदस्य राजकुमार दाहाल, जनता समाजवादी पार्टीका मेचीनगर अध्यक्ष ओमप्रकाश खापुङ्ग राप्रपाका जिल्ला सदस्य सुशील आचार्यलगायतले आ-आफ्नो सुझाव दिएको नगरपालिकालका प्रेस संयोजक लक्ष्मी उप्रेतीले जानकारी दिए ।

छलफलमा मेचीनगर नगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खेमराज ओम्पाले नगरपालिकाका विभिन्न गतिविधिको बारेमा सहभागीलाई जानकारी गराएका थिए । मेचीनगर नगरपालिकाका वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकृत अनन्तप्रकाश वस्तीले सहभागीहरुको सुझावलाई लिपिवद्ध गरेका थिए । यी सुझावलाई अध्ययन गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गरेर आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट तथा नीति कार्यक्रममा समेट्ने बताइएको छ ।

पोकलीमा सुनुवार संग्रहालय स्थापना

ओखलढुङ्गा, जेठ २६। सुनुवार समुदायको लोक संस्कृतिको संरक्षण तथा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि ओखलढुङ्गाको पोकलीमा सुनुवार सङ्ग्रहालय स्थापना गरिएको छ । सुनुवार सेवा समाजले जिल्लाको लिखु गाउँपालिका-९ पोकलीको बाघुमा घर निर्माण गरेर सो सङ्ग्रहालय स्थापना गरेको हो । सङ्ग्रहालय भवन निर्माणका लागि दाताहरुबाट रु तीन लाख, लिखु गाउँपालिका-९ बाट रु. तीन लाख र सङ्घीय सांसद यज्ञराज सुनुवारको सांसद विकास कोषबाट रु ५ लाख सहयोग प्राप्त भएको समाजका अध्यक्ष देवकुमार रूपाचाले बताए । उनले सुनुवार समुदायको मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र पोकलीमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले समाजले आफ्नै सुविधा सम्पन्न भवन बनाएर सङ्ग्रहालय स्थापना गर्ने लक्ष्य लिएको जानकारी दिए ।

सम्पदाको रूपमा रहने हुँदा सो भवन निर्माणमा वडा कार्यालयले सहयोग गरेको लिखु-९का वडाध्यक्ष सुकवीर तामाङले बताए । मुलुककै दोस्रो अग्लो भरनाका रूपमा मानिने जिल्लाको पोकली भरनाको नाम सुनुवार भाषासंग जोडिएको मानिन्छ । किंवदन्ती अनुसार परापूर्वकालमा कुनै नवागन्तुक पोकली भरना अवलोकनमा आइपुगेको र त्यहाँ एक जना सुनुवार समुदायकी महिलादेखि सिसु टिप्पे गर्दा यो भरनाको नाम के हो भनेर पर्यटकले सोध्दा ती महिलादेखि सिसु के को लागि टिपेको भन्ने प्रश्न होला भनेर 'पो कलि' भन्ने जवाफ दिएको र सोही समय देखि उक्त भरनाको नाम पोकली रहन गएको भन्ने मान्यता छ । सुनुवार भाषामा पो भनेको सुँगुर र कलि भनेको लार्ड भन्ने बुझिन्छ ।

के सरकारले 'कोरोनिल किट' माथि प्रतिबन्ध लगाएकै हो ?

भापा, जेठ २६। भारतीय योगगुरु तथा व्यापारी रामदेवको कम्पनी पतञ्जली योगपीठले बनाएको कोरोनाल किटलाई लिएर नेपालमा केही दिनयता चर्चापरिचर्चा भइरहेको छ । सो कम्पनीले प्रदान गरेको कोरोनाल किट गत साता तत्कालीन स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री हृदयेश त्रिपाठीले सहयोगस्वरूप लिएपछि, त्यसबारे बहस शुरु भएको हो । विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले मान्यता नदिएको र नेपालकै नियामक निकायले स्वीकृत दिन बाँकी रहेको औषधि लिएको भन्दै सरकारको धेरैले आलोचना गरिरहेका छन् । त्यसबारे मन्त्रालयको तर्फबाट अहिलेसम्म औपचारिक रूपमा कुनै धारणा सार्वजनिक गरिएको छैन ।

नेपालमा किन चर्चा ?
पतञ्जली योगपीठको तर्फबाट संघीय राजधानी काठमाण्डूमा गत विहीवार तत्कालीन मन्त्री त्रिपाठीलाई कोरोनाल किट भएको ५० वटा कार्टन हस्तान्तरण गरिएको थियो । सहयोग स्वरूप प्राप्त ती आयुर्वेदिक औषधिलाई मन्त्रालयले आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभाग पठायो । विभागका सूचना अधिकारी डा. मुनक्तम थापाले बताएअनुसार त्यसमा कोरोनाल ट्याब्लेट, स्वास्थ्य टीयाब्लेट र नाकमा हाल्ने तेल गरी १,५००-१,६०० ताम औषधि छन् । ती औषधिलाई प्रयोगका लागि भने केतै वितरण नगरिएको उनले बताए ।

के नेपालले प्रतिबन्ध लगाएको हो ?
नेपालमा कुनै पनि औषधि विक्री-वितरण गर्नुअघि सम्बन्धित निर्माण कम्पनी अथवा आयातकर्ताले औषधि व्यवस्था विभागमा दर्ता गराई अनुमति लिनुपर्ने व्यवस्था छ । विभागका सूचना अधिकारी सन्तोष केसीले बताए अनुसार पतञ्जलीको कोरोनाल किट हालसम्म दर्ता भएको छैन । कोरोनाल किटवाहेक पतञ्जलीका अरू केही उत्पादन दर्ताका लागि हाले हामीलाई आवेदन परेको छ । केही अपुग कागजात हामीले माग गरेका छौं, अनुमति चाहिँ दिइसकेका छौं- केसीले भने । ती औषधि उत्पादनका लागि सम्बन्धित देशको नियामक निकायले अनुमति दिइनुका आधार लगायतका पक्ष आफूहरूले हेर्न चाहेको उनले बताए ।
कोरोनल किटले नेपालमा अनुमति पाउंछ वा पाउंदैन भन्ने जिज्ञासामा केसीले भने- त्यसले अनुमति पाउंछ अथवा पाउंदैन भन्नेबारे अहिले नै केही भन्न सकिन्न । विभागका प्रकियाहरु पूरा भई नसकेकाले आफूहरूले अहिले कोरोनाल किटको वितरण रोकेको आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभाग सूचना अधिकारी थापाले बताए । कोभिड खोपहरूको हकमा औषधि व्यवस्था विभागको अनुमति चाहिए जस्तै यसमा पनि स्वीकृत चाहिए भनेकोले तत्कालका लागि हामीले वितरणमा रोक लगाएका हौं । प्रतिबन्ध अथवा अरू त्यस्तो केही होइन- थापाले स्पष्ट पारे यद्यपि कोरोनाल किटको प्रयोगले कोभिड-१९ निको हुने अथवा नलाग्ने रूपमा नबुझ्न उनले आग्रह गरे । वीवीसी

पसल बित्रीमा

बितामोडस्थित झिनङ्गरे रोड राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक अगाडि चालू अवस्थामा कोल्ड सेन्टर बिक्रीमा । सम्पर्क : ९८१९६३४८८८

सुरक्षा गार्डको आवश्यकता

२५ वर्ष माथि ५० वर्षसम्म उमेर भएका पुरुष र २० वर्षदेखि ३० वर्ष उमेर भएका महिला सेक्युरिटी गार्डको आवश्यकता परेको हुँदा इच्छुकले त-सम्पर्क गर्नुहोला । भू.पू. आर्मी, प्रहरीलाई विशेष ग्राह्यता । विराट गोर्खा सेक्युरिटी प्रा. लि. सम्पर्क कार्यालय बितामोड सिटी सेन्टर पूर्व, देवी कलेज रोड फोन : ९८४२६२५०२०, ९८०४७३१५६८, ९८०४५६७५७५२

विनारी राजश्व सेवा सेन्टर

- अन्तलाइन कर भुक्तानी/कर चुक्ता प्रमाणपत्र
- पर्सनल वान नम्बर पनि बनाइन्छ ।
- सरकारी निकायमा व्यवसाय दर्ता गर्नको लागि कागजात तयार गर्ने ।
- लेखा परीक्षण /VAT BILL सम्बन्धी काम
मो. ९८०४७६५०६, ९८४२६४५३५५

अर्जुनधारा यातायात प्रा.लि.द्वारा सञ्चालित आरम्भकारी यात्रा

बितामोडबाट रवि विहान ९ बजे गाडी नम्बर १७९९ अनुप, ९८४२६९२८४८, ५४६ उत्तम ९८४२६९२८२४, चन्द्र ५२६-९८५७९३४९१ साथै समालटार, २:१५ बजे सानुबुद्ध २:४५ बजे दैनिक सेवा उपलब्ध छ ।
अध्यक्ष: गोगल घिमिरे (९८२६८४७६), बितामोड काउन्टर सिताराम थापायः ९८४२६३३५२

साम्बा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

भाषामै पहिलोपटक भ्याकुम सिस्टमको ठूलो र सस्तो ढल तथा सेफ्टी ट्याङ्की सरसफाईको लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस् । सम्पर्कनुहोस् ।

हाडजोनी तथा नसका समस्याहरुको सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्पार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बितामोड भाषामा हाडजोनी तथा नसका विरामीहरुको सफल उपचार ।
जौच तथा उपचार हुने समस्याहरु
- गर्धन, ढाड, कमर बुद्धि, डिस्क प्रोव्ल्याम, नसा च्यापिएको, हड्डी छिडिएको
- बाघ रोग, गुरिक एसिड बढेको, आर्बराइटिस, जोनी बुद्धि, जोनी जाम भएको
- शरीर कमजोरपरा, पोलो, लाटो हुने, काम्पे, - प्यारालाइसीस तथा हिंडल गाह्रो हुने शरीरको एक वा दुवै भाग नचल्ने, मुख बाड्निएको बिरामीलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ ।
- प्यारालाइसीस भएका तथा हिंडल नसके बिरामीका लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ ।
स्पार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकाई रोड नेपाल टेलिफोन पूर्व बितामोड, भाषा (फोन) : ०२३-५४०१२३, ९८०३५५६९१९

ताप्लेजुड-पाथीभरा सफल यात्रा

बितामोडबाट ताप्लेजुड हुँदै पाथीभरा मन्दिरसम्म साथै थेरम्बू, मेमेडसम्मको सफल यात्राका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस् ।
ताप्लेजुड पाथीभरा काउन्टर मो. ९८०३२५०४७२/९८०३३६४०९३

सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला ।

भाषा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई

बितामोड सम्पर्क राजकुमार ओष्ठ ९८५२६६४००५ ९८०६०१०४१० ९८४२६३४६२७ ०२३-५४६००५
वमक सम्पर्क: देवी सिटीला ९८२४९७९१८५ ९८४२७६०२६५ ९८४२३३२३३०
भाषामै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमको ट्याङ्कीबाट सफाई गरिन्छ ।

उक्त भवनमा सुनुवार समुदायको मौलिक संस्कृति भल्काउने भेषभूषा, सुनुवारी बाजा र सुनुवार संस्कृतिका ऐतिहासिक एवम् धार्मिक महत्त्वका सामग्री राखिने समाजका सल्लाहकार पशुपति सुनुवारले बताए । हाम्रो समाजको आफ्नै छुट्टै भवन थिएन, हाम्रो मौलिक संस्कृति भल्काउने सामग्री राख्न तथा भेला र बैठक गर्न समस्या थियो- उनले भने- भवन निर्माण भएपछि अब पोकली घुम्न आएका पर्यटकलाई सुनुवार समुदायको मौलिक संस्कृतिबारे जानकारी दिन सहज भएको छ । सुनुवार समुदायको जातिय पहिचान स्थापना गर्न र सुनुवारी भाषा एव संस्कृतिसंग सम्बन्ध जोडिएका पोकलीमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने गरी सङ्ग्रहालयको अवधारणा ल्याइएको उनको भनाइ छ ।
सुनुवार संस्कृतिको संरक्षण, प्रचारप्रसार र पोकलीको पर्यटन प्रवर्द्धनमा सङ्ग्रहालयले प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्ने विश्वास समाजको छ । दुई कोठे सो भवनको रङ्गोगन र शौचालय बनाउने काम सम्पन्न भएको छ । पछि त्यसमाथि तल्ला थपिने लक्ष्य छ ।
सुनुवार समुदायको वाहुल्यता रहेका लिखु-९ पोकलीमा वर्षेनी सयौंको सङ्ख्यामा 'पोकली भरना' घुम्न आउने पर्यटक सुनुवार समुदायको मौलिक संस्कृति हेर्न लोभिने गर्दछन् । पोकली भरना अवलोकन गर्न आउने पर्यटकले सुनुवार समुदायको मौलिक संस्कृतिबारे जानकारी लिन चाहने भएकाले वडाको

लिखुखोलाको उत्तरपूर्वबाट भर्ने सो भरना नजिकै पर्ने घना जङ्गलले ढाकेको गौरी वन अर्को आकर्षण हो । खोलाको चट्टाने भागमा बजारिदि भरेको पानीको बेगले आनन्द दिने गरिन्छ । भरनाको २०० मिटर तल हाँडीदह छ । परापूर्वकालमा भरना आसपासमा रिष्टे भाँकी बसोबास गर्ने र गाउँमा आवश्यक पर्दा हाँडीदहमा थुप हालेर प्राथना गरेपछि भाँडाकुँडा दहबाट निस्कने गरेको जनविश्वास छ ।
सुनुवार समुदायको वाहुल्यता रहेको पोकली भरना क्षेत्र आसपासमा बामरा, तामाड, शेपांसहित अन्य जातजातिको पनि बसोबास छ । बहुसांस्कृतिक एव बहुधार्मिक पहिचानको सम्भाव्यता बोकेको पोकली क्षेत्रमा पुग्ने पर्यटकलाई स्थानीयवासीले लोभलाग्दो जातीय भाँकी र नाच देखाउने गरिन्छ ।

कर्फट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो) - मेहनतले जीवनशैलीमा परिवर्तन ल्याउन सक्छ । बोलीको प्रभाव बढ्नेछ, भने अभिव्यक्ति तथा लेखनकालमा निखारता आउनेछ । सिंह (मा. मि. मू. मे. मो. टा. टि. टू. टो) - बुद्धिको उपयोगले लक्ष्य पहिल्याउन सकिनेछ । दिन लाभदायक रहनेछ । आमदानी बढाउने काम प्रारम्भ हुनेछ । कन्सा (टी. पी. पी. पी. पी. पी. पी. पी. पी.) - अतिको काम तत्काल बन्नेछ । रमाइलो जमघटका बीच स्वादिष्ट भोजनको आनन्द प्राप्त हुनेछ । पहिलेको सफलताले थप होसला जगाउनेछ ।

तुला (र. रि. रू. रे. रो. ता. ति. तु. तो) - नयाँ कामको प्रस्ताव आउनेछ, भने सहयोगीले साथ दिनेछन् । विछोडिएका आफन्तसँग भेटघाट होला । बुधियक (तो. ना. नि. नू. ने. नो. या. यि. यु) - पहिलेका कमजोरी सुधार्दै फाइदा उठाउने समय छ । पहिरनले व्यक्तित्वमा आकर्षण ल्याउनेछ । यात्राको अवसर आउला । धनु (ये. यो. म. मि. मू. घ. फा. ट. ठो) - अवसरको खोजीमा केही दौडधुप गर्नुपर्ला । आकास्मिक खर्चले अर्थ भभाव देखापर्न सक्छ । तापनि सहयोग गर्नेहरु प्रशस्तै भेटिनेछन् ।

मकर (मो. ज. जि. खि. सु. खे. सो. गा. गि) - शुभचिन्तकहरु जुट्नाले अप्ठ्यारो टाँपिएको काम पनि सम्पादन हुनेछ । विभिन्न परोपकारी काममा प्रवृत्त भइनेछ । कुम्भ (गु. मे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दो) - विगतका कर्मको उचित प्रतिफल प्राप्त हुनेछ । टाढाको यात्रा गर्ने पक्रिया अधि बढ्न सक्छ । प्रेममा सफलता मिल्ला । मीन (दि. दू. थ. भ. ज. दे. दो. च. वि) - सामान्य फाइदा भइरहे पनि ठूलो भागको आशा राख्दा सुनिश्चित आम्दानी समेत रोकिन सक्छ । आजको लाभंश सुरक्षित नहुन सक्छ ।

मेघ (वु. वे. चो. लो. लि. लु. ले. लो. आ) - सन्तानको सहयोग लाभदायी बन्नेछ । स्रोत-साधन जुट्नाले गरिएका कर्मको उचित प्रतिफल प्राप्त हुनेछ । बुध (इ. उ. ए. ओ. बा. बि. बु. बे. बो) - उद्योग र व्यापारमा विशेष फाइदा हुनेछ । इध्यां गतेहरुले सताए पनि मेहनत गर्दा सफलता मिल्नेछ । मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. ख. के. को. हा) - नौलो प्रकृतिको काम गर्ने मौका छ । विभिन्न भौतिक साधन प्राप्त हुनेछन् । घन तथा ज्ञानको भण्डार बढ्नेछ ।

मकर (मो. ज. जि. खि. सु. खे. सो. गा. गि) - शुभचिन्तकहरु जुट्नाले अप्ठ्यारो टाँपिएको काम पनि सम्पादन हुनेछ । विभिन्न परोपकारी काममा प्रवृत्त भइनेछ । कुम्भ (गु. मे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दो) - विगतका कर्मको उचित प्रतिफल प्राप्त हुनेछ । टाढाको यात्रा गर्ने पक्रिया अधि बढ्न सक्छ । प्रेममा सफलता मिल्ला । मीन (दि. दू. थ. भ. ज. दे. दो. च. वि) - सामान्य फाइदा भइरहे पनि ठूलो भागको आशा राख्दा सुनिश्चित आम्दानी समेत रोकिन सक्छ । आजको लाभंश सुरक्षित नहुन सक्छ ।